

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 1/2 n 1 " 60 "
 1/4 " " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 1/2 n 3 "

Numeri singuratice se
 vind în Cluj cu 5 fileri,
 într'alte locuri cu 6 fil.

RĂYĂȘUL

INSERTIUNILE SE
 PLĂTESC DUPĂ MA-
 RIMEA LOCULUI CE
 OCUPĂ; FIE-CARE
 COSTĂ ODATĂ
 10 FIL., DE 2 ORI
 5 FIL., DE 3 ORI MAI
 MULTE ORI P.L.

ADRESA:
 „RĂYĂȘUL”
 CLUJ - KOLOZSVAR
 JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Pe carte!

Dacă moșii-strămoșii noștri își puteau purta socota pe răboj și nu aveau lipsă de știința slovelor și a cărții, noi strănepoții lor, trăitori în zilele de acum, n'o mai putem duce cu încrestatul pe răboj și cu nepricopsala la scris și la carte. În aceste vremuri, pricopsite în cumițenia științei isvorite din buchile și slovele dătătoare de lumină și adevăr ale cărții, nici noi nu putem rămâne departe, nu ne putem închide mintea și gândul înaintea primenelii iscusite cuprinsă în slovele tilcuitoare de vestii și povești, nouă scumpe și dragi, de sfaturi cu miez și de povețe părințești, stăruitoare spre bine și adevăr.

Sufletul, viața celor ce au venit mai acum o sută și mai bine de ani, cu pățaniile și strădaniile lor spre o viață mai bună și mai fericită, cu comora neprețuită de sfaturi și povețe cumiți și bătrânești, răsărite din capete ninse de vremile cumițitoare și scurse din inimă bătute de greul vremilor de traiu de atunci, — le aflăm prinse, le găsim înmărmurite și turnate în slovele de plumb ale cărților remase de pe atunci, scrise de omeni pricepători, iscusii la vorbă și meșteri fără greș la sfat; cărți închiegate fõe de fõe din plinul unei dragostii de neam și de lege. Aceste vremuri ascunse, împănate de cumițenia faptelor și cumpeneala vorbelor bătrânilor neamului nostru, numai la lumina cărții și a slovelor le putem cunoște. Și faptele de bine plinite de înaintașii neamului nostru, pricepători de bine și rău, trebuie să le cunoștem și cu dragoste să le învățăm, căci sunt suflet rupt din sufletul nostru de neam, și de responsurile întâlnite de noi în cărțile mai marilor noștri, minți și capete alese pe sprinceană din mulțime, atârnă sufletul, atârnă viața pe veacuri înapoi a neamului nostru.

Orî ce neam trăiește prin trecutul său.

— În hăul cutropitor al năpastelor ce te îmbulzesc pe nemiluite în cõste și vreau să-ți mânce ortul, și în mijlocul strădaniilor și opintelelor de a te ține sus și tare, de nu ți-ai proptă și pârghie trecutului cu faptele bune și luminoase, ducătoare spre bine, și cu pățaniile răbdate în scurgerea vremii, povățuitoare spre luminisul unor zări vestitoare de o viață mai senină, — și cu sfaturile cumiți ale unor învățături cu miez bătrânesc și copt, știute și învățate din pățania vremii, dascălitoarea cu minte de neamuri, — atunci te pierzi, — în lipsa de opaiet luminător și povățuitor — spre drumuri bătute și poteci desfundate, te inghite fundul năimitor al prăpăstiilor, de carî și-au știut ferî traiul cei ce au vecuit înainte vreme.

Dosînd sfatul și povața dată de trecut, îți cheltuiești puterile și traiul bătând câmpii, ca un cal fără frâu. Trecutul nebăgat în samă se resbună amar. Copilul nevirstnic la trup și necopt la minte, de nu ia în samă povața stăruitoare spre bine a părinților, dă în gropi, își greșeste drumul; și-un neam de omeni, de nu ia în samă

cumițenia povețelor și sfaturilor, date de moșii-strămoșii lui, închiegate în scõrța cărții de ieri-alaltăieri, se perde și se istovește rătăcind pe alte drumuri. Invățătura vieții ni o dă trecutul și de acolo trebuie s'o scõtem; dragostea de neam și de lege și dornicia de viață ni-o dau faptele sãvârșite de eroi, răsăriți din aluatul bun al neamului nostru, și de acolo trebuie s'o sugem, de acolo trebuie s'o învățăm. Și de aceea, slova cărții trebuie s'o știm mai întâiu.

Cartea de ieri trebuie s'o știm dearestul, iar de cea de azi nu ne putem lipsi, trebuie se stăruim s'o știm. Chiagul bun al străduințelor și opintelelor de azi, îl aflăm în cărți numai; și de el nu ne putem lipsi. Slova cărții de ieri varsă în noi dragoste de viață și muncă, ne luminează, cu veacuri înapoi, drumul ce avem se-l batem; iar litera cărții de azi ne cumițește în alegerea uneltelor și mijloacelor ducătoare spre țel.

Neamurile, trăitoare în zilele de acum, tõe tind, pe întrecute și cu zël, în a-și îmbunătăți și îndulci viața de aci, în a-și ușura cât mai tare traiul zilelor, în a-și lãrgi și îmbogăți pãmântul țării ce li-e dat, în a-se întãri cu nãdejde contra vînturilor și valurilor sorții aprige, — și calul lor de bătaie e — cartea, e știința, suptã slova de slova, din cumițenia cărților fără greș la sfat. Iar noi, popor copil, carî abia suntem la începutul vieții, nu ne putem lipsi de carte. Trebuie se învățăm cu drag, să ne desmrejuim sufletul și mintea de veacuri. Suntem departe, cu veacuri înapoi, de poporele cu școlã și cu carte din apus. Și de vrem să ne inghitã valul îndîrjit al vremii potopitoare de neamuri, atunci trebuie să ne folosim de uneltele și armele de rãboire, ce le folosesc ei, altcum rămânem bãtuți și injugați la carul nevoii și sãraciei.

Rõta vremii se învërte înainte, și nu te întrebã de mergi sau stai. Unda și valul te ridicã sus și-ți dã vânt la vale, de cumva nuiiai veste și n'o ferești din cale. În vreme trãim și între neamuri, și trebuie se jucãm cum cântã vremea și cum jõcã alții, de vrem se ospãtam și noi — de vrem se avem și noi un locșor la masa vieții, de vrem să ne înfruptãm și noi din rõdele cõpte și bune ale unei vieți hrãnite de știința minunatã a cărții.

Cãrna vieții de azi o duce cartea, și noi asta trebuie se ni-o însãmnam bine. Neamurile din apusul luminat în pricipința minții și tare în baierile pungi, au ajuns unde sunt, pe culmile luminate și pãrguite de focul sfînt al sõrelui propășirii redeșteptãtoare de popõre, numai prin iscusința suptã din slovele cumițitoare ale cărții și învățatã, din adins și cu dragoste, din istoria trecutului, povestitor de fapte mari. Spre aceste culmi trebuie se rivnim și noi. Și avem dreptul se rivnim. D-zeu ne are în pazã, și o să ne ajute Preabunul în străduințele nõstre spre o viață mai bunã, luminatã de un sõre mai cald și mai senin, și binecuvântatã c'un traiu mai gras și mai fãrã griji.

Sã ne așternem decî pe carte, și lumina isvoritã din slovele ei s'o sugem cu dragoste și cu zël. Suntem în nõpte și în înfunerec, și luminã ne trãbuie. În nõpte de n'ai luminã greșesti drumul, și în viață, de n'ai știința de carte, te abați dela țelul menirei, ce ți-e datã de sus. Drumul, ce avem sã-l batem, ni-e înfundat și înțelenit de îmbulzala fãrã rãgaz a vremilor de nãpaste, și numai cartea o sã ni-l desfunde.

„Pocãitii”.

— Profețiile lui Daniil profetul. —
 (Continuare.)

II. În tractatul „o mare periõdã profeticã” „sã încearcã” Pocãitii, ca din Daniil C 8 sã arete, cã marea lucrare din urmã a lui Isus Christos, judecatã, s'a început la anul 1844.

Lui Daniil în o visiune i sã aratã un berbec; un corn al berbecului era mai mare ca celalalt, și acest berbec cu cõrnele sale persecuta și învingea alte fiare, — apoi în fugã repede sã aruncã asupra berbecului un țap, înarmat cu un corn fõrte mare. Acesta atacãnd cu o mare mãnie berbecule. îl culcã la pãmînt, țapul însã-sã face mare. Mai târziu cornul țapului se frãnge și în locul lui cresc patru cõrne. Din unul din aceste cõrne ese alt corn, care se face mare și începe rãboiul contra lui Dzeu și în contra cultului Lui și prigonește pãmîntul în un timp hotãrit de Dzeu (Daniil 8, 1—13). Visiunea aceasta a lui Daniil, o esplicã profetul Archangelul Gavriil. Gavriil descoperã, cã berbecule înseamnã pe regele Mezilor și Persilor, țapul regele Grecilor. Cornul cel mare al țapului înseamnã cel mai mare rege, er' celea patru cõrne înseamnã patru regate, carî se vor naște din regatul grec, apoi din unul din acestea se va ridica un rege blãstemat și puternic, care va persecuta poporul lui Dzeu și se va lupta contra lui Dzeu, pãnã ce va fi nimicit (8, 15—16) Cornul cel blãstemat s'a mãrit pãnã la puterea cerului și a aruncat la pãmînt din puterea cerului și din stele și le-a cãlcat. S'a mãrit pãnã la mai marele puteri și pentru el s'a turburat jertfa și el a sporit și biserica a pustiit. Și s'a dat preste jertfa pecat și s'a lãpãdat jos dreptatea și a fãcut și a sporit el. În v. 13—14 sã spune cã timp va avea putere acest corn blãstemat; — un sfînt a întreat: „... pãnã cãnd vederea va sta și jertfa ceea ce s'a luat și pecatul pustiirii cel ce s'a dat și Biserica sã va cãlca și puterea. Și-a zis lui: Pãnã la 2300 zile — noptimi, atunci biserica sã va curãți.

Pocãitii, fãrã sã mai ia în samã esplicarea datã de Archangel, zic cã aici e vorbã despre cea din urmã fãptuirã a lui Isus Christos, adecã despre judecatã și espiare Celea 2300 zile noptimi, dupã ei, sunt tot atãta ani, er' începutul anilor acelorã îl deduc ei din Daniil 9, 24 urr. În cap 9 adecã ne spune Daniil, cã cercetãnd cãrțile a aflat, cã Ieremie a profetit, cã timpul robiei babilonice va ținea 70 de ani.¹⁾ Dupã aceea Daniil s'a rugat lui Dzeu, cã cu cei 70 de ani profetiți de Ieremie sã se sfirșeascã în adevãr robia. Atunci i-a apãrut lui Ingerul Domnului și i-a zis: „Șeptezeci de septemãni” s'au tãiat preste poporul tãu și preste cetatea cea sfîntã, ca sã se sfirșeascã pecatul și sã se ștergã fãrãdelegile și sã se curețe nedreptãțile și sã se aducã dreptate vecnicã și sã se sigileze visiunea și prorocul și sã se ungã sfîntul sfîntilor. Se ști dar' și se cunoști, cã dela esirea cuvântului, ca iarãși sã se zideascã Ierusalimul, pãnã la Christos povățuitoriul, șeptãmãni șapte și șeptãmãni șesezeci și douã vor fi și sã va întõrce și sã va zidi ulița și zidul și sã vor deșerta vremile.

Și dupã șesezeci și douã de șeptãmãni va perî ungerea și judecatã nu este intru dînsa, erã cetatea și biserica o va strica cu povățuitoriul

¹⁾ Sã ne aducem aminte, cã Daniil sã alla atunci în robia babilonicã.